

Genealogické a typologické zařazení japonštiny a její charakteristické rysy

I. Genealogické zařazení japonštiny

- o původu japonštiny existuje mnoho teorií, které však byly buďto víceméně vyvráceny nebo alespoň nebyly dostatečně potvrzeny

☞ japonština spolu s jazyky Rjúkjú (Amami, Okinavština, Mijako, Jaejama, Jonagi) tvoří skupinu **Japonických jazyků**, která je však často považována za **izolát**

☞ osídlování japonských ostrovů probíhalo ve vlnách (Džómon, Jaoji + průběžně působící vliv z Korejského poloostrova)
→ velká pravděpodobnost **kreolizace** (nejnadějnější varianta)

- navrženy byly hypotézy o příbuznosti japonštiny s:

1) altajské jazyky (+korejština) – Gustaf John Ramstedt, Николай Поппе, R. A. Miller, S. Martin

- samohlásková harmonie	- neexistuje iniciální [r]	- přípony
- systém osob a odkazování	- časování sloves/přídavných jmen	- SOV

2) austronéské jazyky – A. Vovin, A. Kumar

- fonetické podobnosti
- lexikální podobnost (gutu=口 ; iwak=魚)

3) jazykem kogurjo – vymřelý jazyk království Kogurjo

- podobnosti u číslovek a širší lexikální podobnosti

4) drávidské jazyky – Óno Susumu

- aglutinační jazyky
- lexikální podobnost

II. Typologické zařazení japonštiny

II.1 Parciální typologické systémy

Fonologická: **tónové jazyky**

Syntaktická: **SOV**

konstrukce s levým větvením

II. 2. Strukturní typologie (Skalička)

* Nezaměřuje se jen na jednu jazykovou rovinu, ale gramatika (morfologie a syntax) převažuje.

* Pracuje s jazykovými rysy, které se spojují do svazků.

* Typy: 1) **aglutinační** – gramatické funkce vyjádřeny afixy, které jsou často připojovány na sebe každý má jednu gramatickou funkci. **TABE RARE TA**

2) **flektivní** - gramatické funkce vyjádřeny afixy a koncovkami, které jsou připojovány na kořen, koncovky mají více funkcí. **JAPONŠTIN U**

3) **izolační** – gramatické funkce vyjadřovány pomocnými slovy

I AM NOT GOING TO GO CRAZY.

4) **introfektivní** – gramatické funkce vyjádřeny alternacemi v kořenu KĪTÁBU – KUTUB

5) **polysyntetický** – gramatické funkce vyjádřeny slovosledem

II. 3 Japonština a její typologické rysy

č.	RYSY	JAP	Aglut.	Flek.	Izol.	Intr.	Polys.
1	Afixace pomocných prvků ke slovu, tj. afixů a koncovek		+	(+)	(-)	(-)	-
2	Kumulace afixů ve slově		+	(+)	-	-	-
3	Kumulace funkcí v jedné části slova		-	+	-	+	-
4	Slabičná povaha sufixů a koncovek		+	-	+		
5	Jasný fonologický předěl mezi slovními druhy		+	-	+	(+)	-
6	Kumulace významů v kořenu slova		(-)	-	(-)	+	
7	Vázání významových prvků do jednoho slova, kompozice		(-)	-	(-)	-	+
8	Protiklad významových a pomocných prvků		+	(+)	(+)	+	-
9	Homonymie a synonymie morfémů		-	+	(-)	-	(+)
10	Rozdíl mezi slovními druhy		(-)	+	(-)	+	-
11	Supletivismus		-	+	(-)		+
12	Polysémie slova		(-)	(-)	+	(-)	+
13	Shoda adjektiva se jménem		-	+	-	(+)	-
14	Shoda číslovky se jménem v plurálu		-	+	-		-
15	Posesivní sufixy		+	-	-		
16	Systém pádů		+	+	-	(+)	-
17	Množství gramatických slov		-	(-)	+	(-)	(+)
18	Pevný slovosled		+	-	+	-	+
19	Slovesná povaha věty		(-)	+	(+)	(-)	+
20	Infinitivy a participia		+	(+)	(-)	(+)	(+)
21	Vedlejší věty		(-)	(-)	+	(-)	(-)
SOUČET SHODNÝCH							

Čermák, F. (2001) p. 204 (japonština přidána)

Otázky:

- 1) Do jaké skupiny jazyků je japonština genealogicky zařazována?
- 2) Jaké teorie o původu japonštiny byly navrženy? Která je „nejslibnější“?
- 3) Ke kterým typům jazyků je japonština řazena fonologicky, syntakticky a strukturně?
- 4) Je japonštině čistě aglutinační jazyk?
- 5) Co je typické pro aglutinační jazyky?